

Міністерство охорони здоров'я України
КЗ ЛОР «Бориславський фаховий медичний коледж»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор КЗ
ЛОР
«Бориславський фаховий
медичний коледж»
Олег ХЕМИЧ
«___» _____ 202_р.

Паспорт
навчальної лабораторії патологічної
анатомії і патологічної фізіології

Зав. лабораторією Круз С.П.

Дата заповнення : жовтень 2024 року

	Зміст	Сторінки
I	Загальні дані	3
II	Методичне забезпечення	4
III	Методи навчання	4
IV	Інформаційні ресурси	4
V	Методи контролю	4
VI	Рекомендована література	5
VII	Перелік практичних і лабораторних занять	6 - 11
VIII	ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК з анатомії і фізіології людини для здобувачів ОПП Сестринська справа	12 - 13
IX	Завдання для самостійної роботи з анатомії і фізіології людини для здобувачів ОПП Сестринська справа	14
X	<u>СПИСОК МУЛЯЖІВ</u> (кабінету патологічної анатомії та патологічної фізіології).	15
XI	Технічні засоби навчання	16
XII	Меблі та інвентар	17
XIII	План розміщення навчального кабінету	18
XIV	Запис про проведену інвентаризацію	19

I .Загальні дані

- Загальна площа лабораторії - **20,16** м²
- Розетки – **3 шт.**
- Водопостачаття та водовідведення в кабінеті - **наявні**
- Аудиторія вміщає робочих місць для студентів - **15**
- Кабінет забезпечений природнім та штучним освітленням – **1 вікно та 3 лампи 3 цьокольні .**
- Колір поверхні стін – **кавовий**
- -//- повали - **білий**
- Двері та вікно пластикові , колір - **білий**
- Захист кабінету від прямих сонячних променів – **жалюзі**
- Провітрювання кабінету – **через вікно** (наскрізне через вікно та двері).
- Опалення – **водяне .**

II. Методичне забезпечення

- 1 Муляжі
- 2 Таблиці.
- 3 Фантом людини
- 4 Роздатковий матеріал.
- 5 Методичні розробки лекцій.
- 6 Методичні розробки практичних занять.
- 7 Інструкції практичних занять для студентів.
- 8 Методичні вказівки та алгоритм дій до самостійної роботи студентів.
- 9 Презентації навчальних показових тем з анатомії та фізіології людини а також патологічної анатомії та фізіології.
- 10 Графологічні схеми,
- 11 Вологі препарати тканини.
- 12 Слайди, відеофільми.

III Методи навчання :

1. Словесні: лекція, розповідь, пояснення, інструктаж, бесіда (вступна, повідомлювальна, повторно узагальнювальна, контрольно-облікова, фронтальна);
2. Практичні: метод вправ (усний, письмовий, практичний), імітаційно-ігровий (ділова гра);
3. Наочні методи: демонстрація (структурно-логічні схеми), ілюстрація, досліди, практичні покази, спостереження;
4. Самостійна робота з літературою, комп'ютерними навчальними програмами, наочними матеріалами.

IV Інформаційні ресурси:

1. комп'ютерні навчальні програми;
2. кінофільми, відеофільми, слайди;
3. електронний підручник;
4. матеріали преси (журнали, газети).

V. Методи контролю:

- 1 фронтальне усне (експрес-опитування, співбесіда);
- 2 індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу;
- 3 рішення ситуаційних задач;
- 4 письмові теоретичні роботи;
- 5 тестове опитування матеріалу.
- 6 побудова структурно-логічних схем;
- 7 опрацювання пройденого матеріалу.
- 8 модульний контроль (тести);
- 9 іспит /диференційований залік

VI . Рекомендована література:

Основна

1. Фізіологія людини: підручник / В.І. Філімонов. – ВСВ: «Медицина», 2021. – 488 с.
2. Фізіологія та анатомія людини. Посібник для аудиторної роботи : [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Л.М. Малоштан, О.К. Рядних, Г.П. Жегунова та ін.; за ред. Л.М. Малоштан. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 288 с.
3. Атлас анатомії людини / Френк Г. Неттер. – ВСВ: «Медицина», 2020. – 736 с.
4. Основи анатомії та фізіології людини. Навчальний посібник для практичних робіт / уклад. О.Я. Беспалова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 63 с
5. **Матешук – Вацеба Л.Р.** Нормальна анатомія: навчально – методичний посібник/ Леся Матешук – Вацеба; Львівський національний медичний університет Д. Галицького. 2 – ге вид. Львів: Наукове товариство ім. Т.Г. Шевченка; Вінниця : Нова Книга, 2019р. – 432с. іл.
6. **Малий атлас з анатомії:** навч. Посібник / Ришард Александровіч; переклад з 5-го польськ. вид. 2 – ге вид, виправлене – К: ВСВ “Медицина”, 2017. - 135 с., 83 іл.
7. Практикум з фізіології людини: навч. Посібник. /О.П. Мотузюк А.І. Хмелькова, І. В. Міщенко. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 2 – ге вид., виправлене – 160 с. + 8 с. кольор. Вкл.
8. **Сидоренко П.І. та ін.** Анатомія та фізіологія людини: підручник. — 3-тє вид., випр. — К.: Медицина, 2011. — 248 с.
9. **Френк Неттер.** Атлас анатомії людини / За ред. проф. Ю.Б. Чайковського: наук. пер. з англ. канд. мед. наук А.А. Цегельського. - Львів: Наутілус, 2004. — 514 с.
10. Фізіологія людини: Підручник для мед. ВНЗ I—III рівнів акред. — К.: Медицина, 2011 — 488 с.
11. Фізіологія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів/ Ф 50 В.Г. Шевчук, В. М. Мороз, С. М. Белан [та ін.]; за редакцією В.Г. Шевчука – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 448с. ілюстрації.

Додаткова

1. *Плахтій П.Д.* Фізіологія людини. Обмін речовин і енергозабезпечення м'язової діяльності. — К.: Професіонал, 2006. — 464 с.
2. *Плахтій П.Д.* Фізіологія людини: Практикум для вищих навчальних закладів. — Кам'янець-Подільський, 2005. — 240 с.
3. *Фізіологія людини.* Вільям Ф. Ганонг / Пер. з англ. — Львів: БаК, 2002. — 784 с.
4. *Чайченко Г.М., Цибенко В.О., Сокур В.Д.* Фізіологія людини і тварин. — К.: Вища шк., 2003.
5. *Міжнародна анатомічна номенклатура/ За ред. І.І. Бобрика, В.Г. Ковешнікова. – К: Здоров'я, 2001. – 328с.*

VII. Перелік практичних і лабораторних занять

№ п/п	Назва освітнього компоненту	Кількість кредитів	Кількість годин	Теми практичних занять	Кількість годин
1.	Анатомія і фізіологія людини для здобувачів ОПП Сестринська справа	6	180/98	Відділи скелета тулуба. Особливості анатомічної будови кісток скелета. Загальна будова хребтового стовпа. Загальний план будови хребців. Скелет грудної клітки.	2
				Мозковий і лицевий відділи черепа. З'єднання кісток черепа. Характерні ознаки черепа немовлят.	2
				Верхня кінцівка: її відділи. Види з'єднань кісток верхньої кінцівки Нижня кінцівка: її відділи. Види з'єднань кісток нижньої кінцівки.	2
				Завданнями фізіології з практичними потребами лікувальної та профілактичної медицини.. Досліджувати етапи проведення експерименту на моделі спінальної жаби. Дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму при експериментальних дослідженнях. Зображати типову рефлекторну дугу та визначати значення її складових. Розглядати значення принципів “теорії нервізму” І.М. Сеченова та І.П. Павлова.	2
				Відмінність між збудливістю та подразливістю, роль збудливості у функціонуванні організму. Нервово-м'язовий препарат жаби, дослідити збудливість нерву та м'язу, закономірність проведення збудження нервовими волокнами залежно від їх анатомічної та фізіологічної цілісності. Механізми розвитку потенціалу спокою й потенціалу дії у збудливих тканинах. Значення йонних каналів і помп для утворення електричного потенціалу, а також роль блокаторів цих мембранних структур у клінічній практиці.	2
				Фізіологічний механізм передачі збудження з нервових волокон на м'язові та наступного його проведення скелетними й гладкими м'язовими волокнами. Залежність величини м'язового скорочення від сили та частоти подразнення. Механізм тонічного та фазного скорочення, відмінність між ними.	2
				М'язи голови. Поверхневі, середні, глибокі м'язи шиї, їхня характеристика. М'язи спини. М'язи живота. М'язи тулуба. Діафрагма. Трикутники, отвори діафрагми. Промежина: визначення, сечостатева діафрагма, діафрагма таза.	2
				М'язи верхньої кінцівки. М'язи пояса верхньої кінцівки. М'язи плеча. М'язи передпліччя. М'язи кисті. М'язи верхньої кінцівки	2
				М'язи нижньої кінцівки. М'язи пояса нижньої кінцівки. М'язи стегна. М'язи гомілки. М'язи стопи. М'язи нижньої кінцівки.	2
				Спинний мозок. Особливості зовнішньої будови спинного мозку. Анатомічний терміна “сегмент спинного мозку”. Сегменти спинного мозку. Особливості внутрішньої будови спинного мозку. Біла й сіра речовини. Будова задніх, передніх і бічних рогів.	2
				Головний мозок. Відділи головного мозку. Кінцевий відділ головного мозку. Особливості зовнішньої та внутрішньої будови відділів головного мозку. Функції відділів головного мозку. Черепні нерви. Загальна характеристика черепних нервів. Класифікація черепних нервів за функцією (рухові, чутливі, змішані), топографія ядер, місце виходу з черепа. Ділянки іннервації.	2
				Сухожильні та черепні рефлекси у людини. Механізм системної діяльності організму при здійсненні рухів, роль кори головного мозку, базальних ядер, лімбічної системи, ретикулярної формації у цих процесах. Зв'язок між функцією базальних ядер та професійною діяльністю медичної сестри. Мимовільні та довільні рухові реакції.	2
				Спинномозкові нерви. Загальна характеристика спинномозкових нервів. Механізм утворення спинномозкових нервів, будова, класифікація. Гілки спинномозкових нервів. Механізм утворення спинномозкових сплетень, їхня топографія, гілки. Називати ділянки іннервації.	2
				Координаційна та інтегративна функції ЦНС. Роль нейронів і нейроглія. Явище послідовної та просторової сумації нервових імпульсів у центральній нервовій системі. Гальмування рефлексів спинного мозку у декапітованої жаби., Механізми передачі збудження у нейронах і синапсах центральної нервової системи, роль нейромедіаторів, механізм розвитку збудження й гальмування, їх іррадіація, сумацію, дивергенцію, конвергенцію, тонус нервових центрів та інші властивості, що лежать в основі інтегративної функції ЦНС.	2
				<u>Фізіологія спинного і головного мозку. Нервова регуляція вегетативних функцій.</u> Значення рефлекторної та провідникової функцій спинного мозку та кожного відділу стовбура мозку, їх зв'язок з морфологічними особливостями ЦНС. Роль сірої та білої речовини мозку у забезпеченні регуляції функцій організму.	2
				Автономна частина периферичної нервової системи, її класифікація. Загальні принципи будови відділів автономної частини периферичної нервової системи: симпатичного і парасимпатичного.	2
				Вегетативна нервова система і соматична. Механізм впливу автономної нервової системи на вісцеральні функції організму. Зміни вісцеральних функцій при активації симпатичної або парасимпатичної нервових систем. Роль	2

			медіаторів у забезпеченні функцій вегетативною нервовою системою. Функціонуванні ганглії як периферійних центрів нервової системи. Дослідити зміни частоти серцевих скорочень при здійсненні око-серцевого рефлексу. Дослідити ортостатичний рефлекс за методикою Шеллонга, кліностаичний рефлекс та зміну тону судин за допомогою дермографізму.	
			Орган зору. Очне яблуко. Додаткові структури ока. Вуха. Частини вуха. Зовнішнє вухо. Середнє вухо. Барабанна порожнина. Слухові кісточки. Слухова труба. Внутрішнє вухо. Кістковий лабіринт. Перетинчастий лабіринт. Розрізняти та демонструвати зовнішнє, середнє, внутрішнє вухо та анатомічні утвори, що там містяться. Орган нюху. Нюхова частина слизової оболонки носа. Орган смаку. Загальний покрив. Шкіра.	2
			Фізіологія сенсорних систем. Спільні ланки рефлекторних механізмів функціонування сенсорних систем. Рефлекторні дуги, що забезпечують роботу різних сенсорних систем, фізіологічні основи діяльності різних сенсорних систем (зору, слуху, рівноваги). Механізм функціонування оптичної системи ока, бінокулярного зору, отолітового апарату, здійснення акомодатії, звукової та кісткової провідності. Проводити аналіз стану зору, слуху, рівноваги, інтерпретувати результати даних досліджень. Принципи досліджень кольорового зору, периметрії, бінаурального слуху.	2
			Фізіологія вищої нервової діяльності. Фізіологічні основи функціонування ВНД за допомогою процесів збудження та гальмування. Основні методами дослідження ВНД: утворенням, збереженням і гальмуванням умовних рефлексів; принципами реєстрації електричних потенціалів мозку. Пояснювати механізм виникнення біологічних потреб, мотивацій, емоцій та визначати їх роль у формуванні поведінки організму. Пояснювати правила утворення умовних рефлексів. Дослідити утворення знічного умовного рефлексу. Дослідити вироблення диференційовального та 7гашу вального гальмування у людини.	2
			Роль мови як другої сигнальної системи у формуванні поведінкових реакцій людини. Фізіологічні основи формування мови у віковому аспекті. Фізіологічні основи типів ВНД за І.П. Павловим. Дослідити розумову працездатність (силу нервових процесів) за допомогою буквених таблиць Анфімова. Дослідити рухливість нервових процесів. Дослідити типи ВНД та вищі психічні функції за допомогою тестів. Оцінювати і трактувати результати досліджень, що характеризують типи ВНД людини. Виявити тип пам'яті методом відтворення. Визначати об'єм короткочасної слухової пам'яті.	2
			Серце. Особливості зовнішньої будови. Камери серця.. Будова стінки серця. Особливості будови міокарда передсердь та шлуночків. Клапанний апарат серця та великих судин. Кровообігання серця. Вени серця. Аорта, її відділи. Зовнішня сонна артерія, її гілки. Внутрішня сонна артерія, її гілки. Артеріальне коло мозку (коло Вілізія).	2
			Фізіологія серцево-судинної системи. Фізіологічні механізми основних явищ у серці. Визначати частоту пульсу та тривалість серцевого циклу, характеризувати його основні параметри. Вислуховування тонів серця.	2
			Дослідження серцевої діяльності та її змін за різних умов зовнішнього впливу на серці жаби. Обґрунтувати електрокардіографію як функціональний метод діагностики серця. Розглядати електрокардіограми, навчитись розпізнавати зубці та інтервали між ними, вияснити їх походження. Пояснювати внутрішньосерцеві та позасерцеві нервові механізми регуляції діяльності серця, наводити приклади..	2
			Фізіологічні механізми здійснення кровообігу по судинах та регуляції гемодинаміки, їх роль у забезпеченні життєдіяльності організму. Диференціювати судини за функціями. Оволодіти методом вимірювання артеріального тиску за методом М.С. Короткова і принципами розрахунку середнього та пульсового тиску. Інтерпретувати результати дослідження артеріального тиску. Пояснювати механізм створення систолічного та діастолічного артеріального тиску. Спостерігати реакцію капілярів на подразнення (дермографію), оцінювати результат.	2
			Артерії верхніх кінцівок. Відділи аорти. Грудна частина аорти та її гілки. Черевна частина аорти та її гілки.	2
			Артерії нижніх кінцівок. Гілки грудної та черевної частин аорти.	2
			Фізіологічні основи складових крові, що забезпечують дихальну функцію. Трактувати роль еритроцитів у функціонуванні цілого організму. Оволодіти методами оцінки дихальної функції крові: визначенням кількості гемоглобіну, еритроцитів, колірного показника. Обґрунтовувати роль антигенів у визначенні групової приналежності еритроцитів. Визначати групи крові за системою АВ0 перехресним методом та за допомогою цоліклонів, інтерпретувати результати.	2
			Фізіологічні основи складових крові, що забезпечують захисну функцію. Роль лейкоцитів, тромбоцитів, плазмових факторів зсідання крові, протизсідальної системи крові у функціонуванні цілісного організму. Оволодіти методами оцінки захисної функції крові.	2

			Система верхньої порожнистої вени. Вени голови та шиї. Демонструвати яремні вени. Називати притоки внутрішньої яремної вени: внутрішньочерепні, позачерепні. Розрізняти і демонструвати поверхневі та глибокі вени верхньої кінцівки. Вени грудної клітки: непарна, напівнепарна, плечо-головна.	2
			Система нижньої порожнистої вени. Ділянки та шляхи відтоку крові у систему нижньої порожнистої вени. Вени черевної порожнини. Притоки нижньої порожнистої вени: пристінкові, нутрощеві. Вени порожнини таза. Система ворітної печінкової вени. Називати органи, з яких кров відтікає в систему ворітної печінкової вени. Демонструвати головні притоки ворітної печінкової вени. Вени нижньої кінцівки: поверхневі та глибокі. Розрізняти і демонструвати глибокі та поверхневі вени нижньої кінцівки	2
			Загальна характеристика лімфатичної системи. Класифікація лімфоїдних органів. Утворення, які є складниками лімфатичної системи. Первинні та вторинні лімфоїдні органи. Лімфоносні судини. Особливості їх будови. Порівнювати особливості лімфатичних та кровоносних капілярів. Називати лімфатичні стовбури. Лімфоносні судини та лімфатичні вузли ділянок тіла. Визначати шляхи відтоку лімфи. Лімфа: її склад, функції.	2
			Пояснювати особливості кровообігу у серці, легенях, печінці, кишках, селезінці та нирках. Особливості кровоплину в мікроциркуляторному руслі. Практичне значення типів організації судинного русла для розвитку таких патологій, як інфаркт міокарда та інсульт. Капілярний кровообіг у плавальній перетинці лапки жаби та його зміну під впливом зовнішніх факторів. Пояснювати механізм утворення та руху лімфи по лімфатичних судинах. Диференціювати лімфообіг та кровообіг. Трактувати функції лімфатичної системи як імунного органу.	2
			Фізіологія крові. Пояснювати фізіологічні механізми забезпечення гомеостазу системою крові. Трактувати роль буферних систем, онкотичного та осмотичного тиску, в'язкості крові у забезпеченні гомеостазу. Обґрунтовувати фізіологічні основи створення кровозамінних препаратів, гіпер- і гіпотонічних розчинів. Визначати основні фізико-хімічні показники крові (ШОЕ, гематокрит, в'язкість крові, осмотичну резистентність еритроцитів), інтерпретувати результати. Дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час роботи з кров'ю.	2
			Називати та демонструвати повітроносні органи дихальної системи. Визначати верхні й нижні дихальні шляхи. Легені: топографія, зовнішня будова. Ворота легень. Визначати структури, що формують корінь легень. Частки, сегменти, часточки. Ацинус — структурно-функціональна одиниця легень. Називати структурні компоненти, що формують альвеолярне дерево. Кровоносна система легень. Плевра: визначення, листки плеври. Частина парієтальної плеври. Називати утвори парієтальної плеври: заутки. Плевральна порожнина.	2
			Фізіологія дихання. Пояснювати фізіологічну основу кожного етапу дихання, вплив факторів довкілля. Ознайомитися з принципами оцінки показників зовнішнього дихання за допомогою спірометрії та спірографії. Інтерпретувати значення досліджень легеневих об'ємів та ємностей. Аналізувати динамічні параметри системи зовнішнього дихання. Визначати належну та дієву життєву ємність легень за допомогою спірометра.	2
			Органи травної системи. Особливості гістологічної будови стінки трубчастих органів травної системи. Порожнина рота. Зуби. Постійні зуби. Молочні зуби. Язик. Глотка. Стравохід. Шлунок.	2
			Тонка кишка: відділи, топографія, зовнішня будова, будова стінки. Особливості будови слизової оболонки в її різних відділах. Товста кишка. Печінка. Структурно-функціональна одиниця печінки. Кровопостачання печінки. Функції печінки. Визначати проекцію печінки на передню стінку черевної порожнини. Називати анатомічні утвори, які виходять з воріт печінки та входять у них.	2
			Жовчний міхур. Сфінктери жовчовивідних шляхів. Послідовність формування шляхів виділення жовчі. Підшлункова залоза. Екзокринна та ендокринна частини залози, їхні функції. Черевна порожнина. Очеревина.	2
			Фізіологія органів травлення. Фізіологічні механізми здійснення травних функцій у ротовій порожнині та шлунку. Оцінювати стан секреторної та моторної функцій у ротовій порожнині, шлунку. Визначати смакові зони язика, кислотність шлункового секрету шляхом титрування, аналізувати результати досліджень. Дотримуватись правил особистої гігієни та охорони праці. Досліджувати дію ферментів слини на крохмаль та ферментів шлункового соку на білки.	2
			Фізіологічні механізми здійснення травних функцій у тонкій і товстій кишках. Стан секреторної, моторної, всмоктувальної функцій у тонкій і товстій кишці. Механізми взаємодії секреторної функції шлунка, підшлункової залози, печінки. Досліджувати перетравлюючу дію соку підшлункової залози на жир. Фізіологічні основи сучасних методів дослідження секреторної, моторної, всмоктувальної функцій тонкої та товстої кишок, секреторної функції підшлункової залози і печінки. Механізм формування мотивацій голоду та насичення.	2
			Топографія правої та лівої нирок. Структурні елементи фіксувального апарату нирки. Зовнішня будова нирки. Внутрішня будова нирки. Нефрон — структурно-функціональна одиниця нирки. Особливості кровоносної системи нирки. Сечові шляхи. Ниркові чашечки, ниркова миска. Сечовід. Звуження сечоводу.	2

				Сечовий міхур. Особливості топографії в чоловіків та жінок. Будова стінки сечового міхура. Сечівник (чоловічий, жіночий). Порівнювати чоловічий та жіночий сечівник. Розрізняти структурні та топографічні особливості м'язів-замикачів у чоловічому та жіночому сечівниках. Анатомічні особливості будови, топографії внутрішніх статевих органів та демонструвати їх на препаратах. Внутрішні чоловічі статеві органи: та сім'явивідні шляхи . Особливості топографії, зовнішньої та внутрішньої будови, функцій внутрішніх статевих органів. Зовнішні чоловічі статеві органи: калитка, статевий член: його будова. Визначати та демонструвати анатомічні особливості будови, топографії внутрішніх статевих органів та демонструвати їх на препаратах.	2
				Фізіологія виділення. Пояснювати структурно-функціональні особливості нирки, механізми здійснення процесів фільтрації, реабсорбції, секреції, екскреції, їх значення для життєдіяльності організму. Визначати критерії оцінки процесів сечоутворення та сечовиділення. Оцінювати показники загального аналізу сечі, проби за Зимницьким. Дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час проведення досліджень.	2
				Жіноча статева система. Внутрішні жіночі статеві органи. Яєчник. Маткові труби. Матка. Піхва. Дівоча перетинка. Зовнішні жіночі статеві органи.	2
2.	Патоморфологія і патофізіологія людини для здобувачів ОПП Сестринська справа	3	90/50	Основні патоморфологічні процеси. Альтерація. Дистрофії. Регенерація.	2
				Імунопатологічні процеси. Патоморфологія імунної системи. Реактивність організму	2
				Алергія. Порівнювати види алергій.	2
				Патофізіологія імунної системи.	2
				Порушення кровообігу, пристосування та компенсація. Патофізіологія кровообігу.	2
				Гіпоксія.	2
				Запалення. Етіологія, патогенез, класифікація. Патофізіологія запалення, Гарячка. Роль медіаторів у вогнищі.	2
				Пухлинний ріст, ознаки, види росту пухлин.	2
				Механізм і види метастазування. Типові порушення обміну речовин. Голодування.	2
				Патоморфологія захворювань системи крові.	2
				Загальна характеристика патофізіологічних змін при захворюваннях системи крові.	2
				Характеристика картини крові при різних видах анемії. Порівнювати патологічні зміни.	2
				Патоморфологія захворювань органів дихання.	2
				Патофізіологія дихання.	2
				Недостатність дихання. Механізм розвитку.	2
				Патоморфологія захворювань органів серцево-судинної системи. Атеросклероз.	2
				Ревматичні хвороби.	2
				Патофізіологія системного кровообігу.	2
				Патофізіологія серцевої недостатності. Механізм розвитку аритмії.	2
				Патоморфологія захворювань органів травного каналу. Порушення травлення.	2
				Патоморфологія захворювань печінки і жовчовивідних шляхів. Недостатність печінки	2
				Інфекційні хвороби. Наслідки.	2
				Патоморфологія захворювань органів сечової і статеві систем.	2
				Порушення функцій нирок. Характеристика захворювань нирок.	2
				Патофізіологія порушення функцій нервової системи. Механізм виникнення болю.	2
				Патофізіологія порушення функцій ендокринної системи	2

3	Патоморфологія і патофізіологія людини для здобувачів ОПП Лікувальна справа	3	90/52	Вивчення макро- та мікропрепаратів: інфаркту міокарда	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів: жирової дистрофії, амілоїдозу нирки.	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно з темою «Поняття про хворобу». Визначення за морфологічними ознаками форм компенсаторно-приспосувальних реакцій: гіпертрофія міокарда, петрифікація при туберкульозі легень	2
				Вивчення мікропрепаратів згідно з темою «Розлади периферійного кровообігу та мікроциркуляції»	2
				Вивчення за морфологічними ознаками видів порушення кровообігу: стаз у капілярах, крововилив у кору головного мозку, тромбоз, емболія	2
				Розпізнання зовнішніх ознак артеріальної гіперемії, венозної гіперемії, ішемії.	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно з темою «Запалення»	2
				Визначення виду запалення за морфологічними ознаками (фібринозний перикардит, септичний ендокардит, гнійний гломерулонефрит, крупозна пневмонія).	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів гіпоксії міокарда, атрофія каналців нирки кроля.	2
				Вивчення мікро- та макропрепаратів пухлин. Визначення за морфологічними ознаками виду пухлин (меланома, рак шлунка, рак легень, ліпома, міома).	2
				Визначення мазків крові при основних формах анемії. Вивчення мазків крові при лейкоцитозі, лейкопенії.	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно з темою «Паторморфологія та патофізіологія серцево-судинної системи»	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно патології серцево-судинної системи	2
				Визначення за морфологічними ознаками видів хвороби серцево-судинної системи: інфаркту міокарда, атеросклерозу судин, кардіосклерозу.	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно з темою «Паторморфологія та патофізіології системи дихання»	2
				Вивчення макро та мікропрепаратів згідно з патології системи дихання	2
				Визначення за морфологічними ознаками видів патології дихання (крупозна пневмонія, антракоз, емфізема легень)	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно з темою «Паторморфологія та патофізіологія системи травлення» Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно теми патологія системи травлення	2
				Визначення за морфологічними ознаками видів патології системи травлення: атрофічний гастрит, виразкова хвороба шлунка	2
				Визначення за морфологічними ознаками видів патології системи травлення: флегмонозний апендицит, цироз печінки	2
				Вивчення макро- та мікропрепаратів згідно з темою «Паторморфологія та патофізіологія сечової системи»	2
				Визначення за морфологічними ознаками патології сечової системи (гломерулонефрит, пієлонефрит, первинно зморщена нирка.	2
				Вивчення мікропрепаратів згідно з темою «Патоморфологія та патофізіологія ендокринної системи» Визначення за морфологічними ознаками патології ендокринних залоз: цукровий діабет, дифузне токсичне воло, гіпертиреоз, рак щитоподібної залози.	2
				Визначення за морфологічними ознаками патології ендокринних залоз: хвороба Іценка-Кушінга, нецукровий діабет	2
				Визначення за морфологічними ознаками видів ушкоджень діяльності нервової системи	2
				Визначення за морфологічними ознаками виді ушкоджень діяльності нервової системи	2
4.	Патоморфологія і патофізіологія людини для здобувачів ОПП Акушерська справа	3	90/18	Дистрофія. Атрофія.	2
				Розпізнавання зовнішніх ознак артеріальної гіперемії, венозної гіперемії, ішемії; з'ясування механізмів їх розвитку. Пояснення механізмів розвитку тромбозу та емболій. Визначення за морфологічними ознаками виду запалення (фібринозний перикардит, септичний ендокардит, гнійний гломерулонефрит, крупозна пневмонія). Пояснення позитивної та негативної ролі запальних процесів.	2
				Визначення понять гіпертермія, тепловий удар, сонячний удар, гіпотермія, гарячка, гіпоксія, асфіксія. Аналіз порушень обміну речовин і фізіологічних функцій на різних стадіях гарячки та при гіпоксії, механізмів розвитку компенсаторно-приспосувальних реакцій організму. Визначення за морфологічними ознаками видів пухлин (фіброміоми матки, меланоми, раку шлунка, раку легень та ін.).	2

				Вивчення мазків крові при основних формах анемії, лейкоцитозу, лейкопенії. Аналіз гемограм при різних захворюваннях. Визначення видів хвороби серцево-судинної системи (інфаркту міокарда, атеросклерозу судин, кардіосклерозу) за морфологічними ознаками.	2
				Визначення за морфологічними ознаками видів патології дихання (крупозної пневмонії, антракозу, емфіземи легень).	2
				Визначення видів патології травної системи за морфологічними ознаками: атрофічного гастриту, виразкової хвороби шлунка, флегмонозного апендициту, цирозу печінки.	2
				Визначення видів ушкодження (гломерулонефриту, пієлонефриту, первинно зморщеної нирки) за морфологічними ознаками.	2
				Визначення видів патології за морфологічними ознаками: цукровий діабет, базедова хвороба, тироїдит, рак щитоподібної залози, хвороба Іценка -Кушінга, нецукровий діабет. Етіологія і патогенез основних розладів центральної нервової системи, порушення кровообігу, нейроінфекція. Визначення видів ушкоджень за морфологічними ознаками	2
				Поняття про токсикоз вагітних. Еклампсія. Поліп плаценти. Пухирний занесок. Позаматкова вагітність, види, причини, наслідки. Визначення видів ушкоджень за морфологічними ознаками.	2

VIII. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК з анатомії і фізіології людини для здобувачів ОПП Сестринська справа

1. Застосовувати площини та вісі для опису анатомічних об'єктів.
2. Визначати та демонструвати відділи скелета; осьову і додаткові частини скелета; порожнини тіла людини.
3. Описувати будову кісток різних відділів скелета, типи з'єднань кісток.
4. Пальпувати анатомічні утвори, виступи кісток.
5. Демонструвати на скелеті і на живій людині рухи, які можна здійснити в тому чи тому суглобі.
6. Розрізняти кістки правої та лівої кінцівок.
7. Визначати статеві та вікові відмінності черепа.
8. Визначати статеві та вікові відмінності таза.
9. Визначати за місцем розташування групи м'язів, пальпувати поверхневі м'язи.
10. Визначати топографію ліктьової та пахової ямок.
11. Визначати топографію підколінної ямки.
12. Визначати загальний план будови трубчастих та паренхіматозних органів.
13. Визначати відділи та топографію органів дихання, їх проекцію на скелет.
14. Визначати межі легень та плеври.
15. Розрізняти зуби постійного прикусу за формою коронки.
16. Знаходити на муляжах та вологих препаратах відділи шлунка, печінки, підшлункової залози.
17. Відрізняти на муляжах та вологих препаратах тонку кишку від товстої.
18. Пальпувати привушну слинну залозу.
19. Пальпувати передній край печінки.
20. Визначати проекцію нирок на задню черевну стінку.
21. Визначати на муляжах та вологих препаратах основні структурні утвори нирок, сечового міхура.
22. Визначати на таблицях і муляжах зовнішні та внутрішні чоловічі й жіночі статеві органи.
23. Визначати на таблицях, атласах, препаратах, муляжах розташування, особливості будови серця та основних судин.
24. Визначати межі серця на скелеті.
25. Визначати місця вислуховування клапанів серця на скелеті.
26. Знаходити ділянки для дослідження пульсу.
27. Визначати топографію магістральних судин тіла, їхні розгалуження та притоки.
28. Віднаходити серединну ліктьову вену.
29. Відходити і пальпувати регіонарні лімфатичні вузли.
30. Визначати і демонструвати відділи та шлуночки головного мозку.
31. Визначати оболони та міжоболонні простори головного та спинного мозку.
32. Визначати ділянки іннервації спинномозкових нервів.
33. Визначати ділянки іннервації черепномозкових нервів.
34. Визначати місце виходу черепномозкових нервів з мозку, отворів черепа.
35. Визначати на таблицях та муляжах основні морфологічні структури органів чуття.
36. Оцінювати величину мембранного потенціалу спокою, амплітуду ПД нервових волокон, зображувати графічно.
37. Зображувати графічно типи скорочення м'язів, схему нервово-м'язового передавання збудження.
38. Пояснювати фізіологічні механізми проявів інтегративних властивостей центральної нервової системи.
39. Розрізняти механізм різних видів гальмування.
40. Демонструвати послідовну та просторову сумачію нервових імпульсів у ЦНС.
41. Зображати схеми рефлекторних дуг рухових рефлексів, центри яких розташовані на всіх рівнях ЦНС, і схеми провідних шляхів, що забезпечують взаємодію різних рівнів ЦНС.
42. Пояснювати фізіологічні основи електроенцефалографії.
43. Зображати схеми та пояснювати будову й механізм рефлекторних дуг автономних рефлексів, роль інтегративних центрів у регуляції вісцеральних функцій.
44. Застосовувати око серцевий рефлекс, досліджувати зміни серцевих скорочень.
45. Зображати схеми дії різних гормонів на клітинні-мішені, схеми регуляції секреції гормонів ендокринними залозами.
46. Аналізувати роль гормонів у регуляції адаптації організму, їх проти стресову дію.
47. Зображати схеми графіків ПД водія ритму серця синоатріального вузла, типових кардіоміоцитів шлуночків серця та пояснювати механізм їх розвитку.
48. Аналізувати структуру серцевого циклу, частоту серцевих скорочень.
49. Розпізнавати зубці на ЕКГ.
50. Вимірювати артеріальний тиск, аналізувати і трактувати його величину.
51. Зображати рефлекторну дугу регуляції системного кровообігу за різних фізіологічних станів організму.
52. Вираховувати середній артеріальний і пульсовий тиски, трактувати їх зміни.
53. Оцінювати результати дослідження ШОЕ, гематокритного показника і осмотичної резистентності еритроцитів.
54. Визначати групи крові системи АВ0.
55. Визначати кількість еритроцитів, гемоглобіну, лейкоцитів, лейкоцитарну формулу, колірний показник, тривалість кровотечі, час згортання крові, оцінювати результат.
56. Оцінювати стан етапів дихання за допомогою динамічних і статичних показників зовнішнього дихання;
57. Оцінювати регуляцію процесів дихання при стандартному фізичному навантаженні та пробах із затримкою дихання.
58. Визначати кислотність шлункового соку методом титрування 0,1 н. NaOH за наявності індикаторів для визначення вільної, зв'язаної та загальної кислотності шлункового соку, аналізувати результати досліджень.
59. Оцінювати емульгуючі властивості жовчі під час її дії на ліпіди.

60. Оцінювати інтенсивність метаболізму на підставі аналізу енергетичних витрат, що характеризують основний обмін.
61. Робити висновки про переважне окиснення білків, жирів, вуглеводів в організмі за дихальним коефіцієнтом.
62. Складати харчовий раціон за калорійністю харчових речовин.
63. Аналізувати процеси терморегуляції за величиною температури тіла людини.
64. Обраховувати кліренс сечовини та інуліну, інтерпретувати результат.
65. Аналізувати швидкість фільтрації у нирці.
66. Інтерпретувати результати досліджень загального аналізу сечі та проби за методом Зимницького.
67. Визначати смакові зони язика.
68. Визначати поріг чутливості органу нюху до різних запахів.
69. Визначати рецептивне поле тактильного аналізатора;
70. Тракувати результати досліджень гостроти зору та слуху.
71. Визначати силу нервових процесів коректурним методом.
72. Тракувати результати досліджень, що характеризують типи ВНД людини;
73. Розрізняти види ритмів електричної діяльності мозку на ЕЕГ.
74. Дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму при експериментальних дослідженнях.

**ІХ. Завдання для самостійної роботи з анатомії і фізіології
людини для здобувачів ОПП Сестринська справа**

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Історичний нарис розвитку анатомії та фізіології.	2
2	Конституція. Значення типів будови тіла в походженні захворювань Таз у цілому. Вікові та статеві особливості таза Стопа як ціле. Склепіння стопи.	3
3	Фізіологія нервових волокон, їх трофічна функція .	1
4	Топографо-анатомічні утвори шиї Топографо-анатомічні утвори передньої стінки живота. Топографо-анатомічні утвори верхньої та нижньої кінцівок	2
5	Шляхи досягнення інтеграції ЦНС в організмі. Основні відмінності будови парасимпатичної та симпатичної частин вегетативної нервової системи. Кровопостачання мозку. Поняття про ліквор, гематоенцефалічний бар'єр. Сучасні методи дослідження ЦНС.	4
6.	Структурні основи чутливості шкіри. Місця підшкірного введення ліків.	2
7	Провідні шляхи аналізаторів зору, слуху та рівноваги, нюху, смаку. Методи дослідження вестибулярного апарату. Вікові зміни функцій ЦНС. Фізіологія сну.	4
8.	Механічні та звукові прояви серцевої діяльності. Сучасні методи дослідження серцевої діяльності. Закономірності розподілу артерій в організмі. Місця вислуховування пульсу Венозні анастомози між системами верхньої та нижньої порожнистих вен і ворітної печінкової вени Рух крові по венах. Регуляція об'єму циркулюючої крові. Кров'яне депо.	6
9.	Кровозамінники. Кровотворення, його регуляція. Регуляція згортання крові, визначення його показників.	2
10	Фізіологія дихання при м'язевій роботі. Штучне дихання. Роль сурфактанту та плеври у забезпеченні дихальної функції.	2
11	Відмінності будови тонкої та товстої кишок . Значення мікрофлори товстої кишки. Антиоксична функції печінки.	2
12	Невидільна функція нирок. Сперма, її склад. Шляхи виведення сперми Оваріально-менструальний цикл. Клімакс	3
13	Класифікація ендокринних залоз. Тканинні гормони	2
14	Вітаміни, їх роль в обміні речовин.	1
Усього		36 год

Х. СПИСОК МУЛЯЖІВ
(кабінету патологічної анатомії та патологічної фізіології).

1.	Шкіра при скорбуті.
2.	Екзофітна форма раку шийки матки.
3.	«Глазурна» селезінка.
4.	Висипний тиф.
5.	САП (обличчя)
6.	Колоїдний рак щоки.
7.	Рак тіла матки.
8.	Сагова селезінка.
9.	Акромегалія.
10.	Рак грудної залози (мужчина).
11.	Шкіра (гіперемія, крововиливи в місцях укусів п'явок).
12.	Метастатичний гнійний нефрит.
13.	Акромегалія при еозинофільній аденомі гіпофізу (кисті рук хворої та здорової людини).
14.	Пахвинний абсцес.
15.	Герпес.
16.	Легені.
17.	Серце.
18.	Печінка.
19.	Професійна екзема (в полірувальника).
20.	Нирка.
21.	Склеродермія.
22.	Хвороба Марфана (Арахнодактимія).
23.	Геміатрофія лиця.
24.	Шкіра при скорбуті.
25.	Карбункул передпліччя.
26.	Неавральна атрофія.
27.	Сифілітична лейкодерма.
28.	Деформація колінного суглобу при спинній сухоті.
29.	Виразково-некротичний васкуліт.
30.	Проказа (кисть).
31.	Арахнодактимія (хвороба Марфана).
32.	Крововиливи після банок.
34.	Атрофічний параліч м'язів лівої руки (віддалені наслідки поліомієліту, перенесеного в ранньому дитинстві).
35.	Таз.
36.	Кістки тазу.
38.	Сальна селезінка.

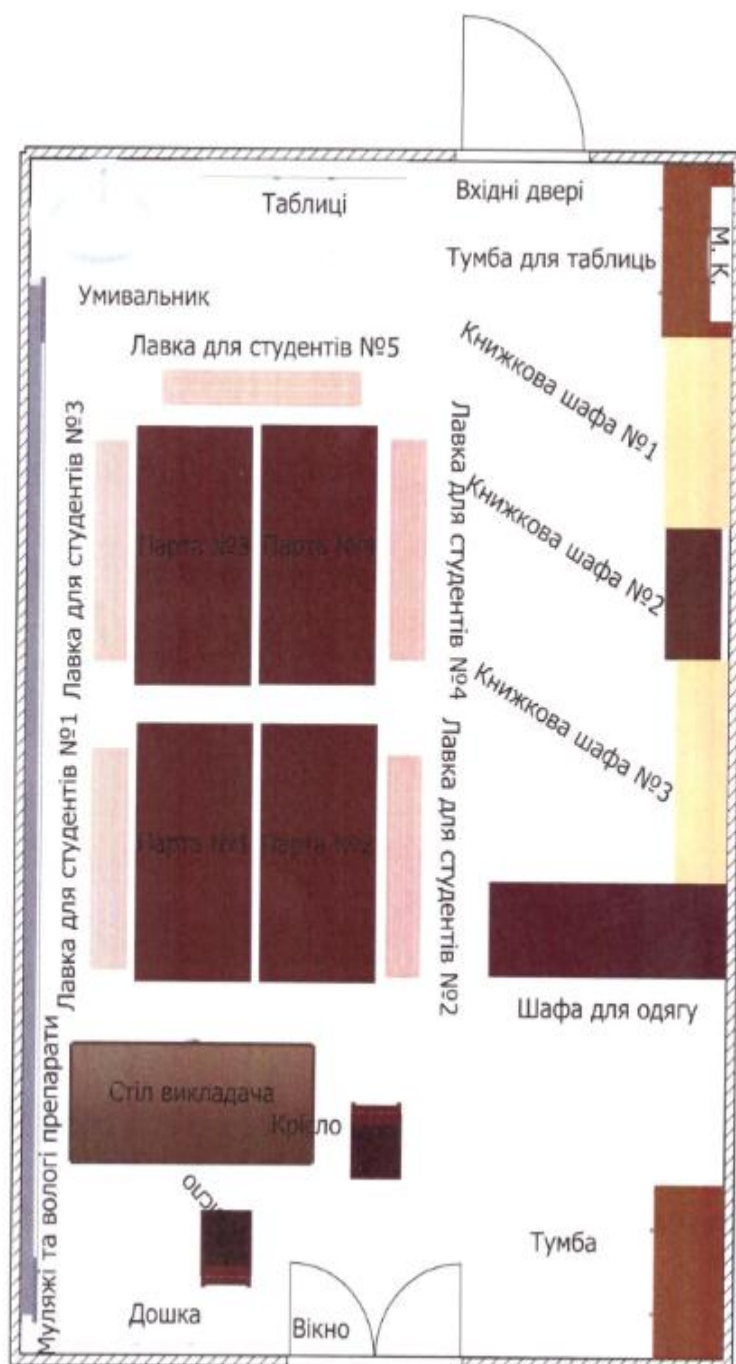
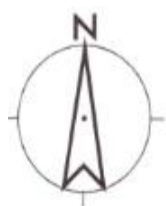
XI. Технічні засоби навчання

КОМП'ЮТЕРИ			
Процесор	Частота (МГц)	HDD (Мб)	Рік випуску
Ноутбук ASUS X51 RL Celeron	1.73GHz	80 Гб	2007
МОНІТОР			
Фірма виробник	Діагональ екрана		Рік випуску
-			
ПРИНТЕР			
Фірма – виробник	Марка	Тип (матричний, струменевий, лазерний)	Рік випуску
Canon		лазерний	2009

XII. Меблі та інвентар

- Стіл вчителя – 1 шт.
- Крісла – 3 шт.
- Парти студентів – 4 шт.
- Лавки студентів – 5 шт.
- Шафи книжні – 3 шт.
- Шафа для одягу – 1 шт.
- Тумба – 1 шт.
- Дошка – 1 шт.
- Дзеркало

ХІІІ. План розміщення навчального кабінету

XIV. Запис про проведену інвентаризацію